

Input til hjemmeside om genbevaringsprojektet

https://djfextranet.agrsci.dk/SITES/DANSKE_BLAABAER/OFFENTLIGT/Sider/front.aspx

Kort titel til hjemmesidedefilnavn: /danske blåbær.

Danske blåbær - udvikling og aktivering af danske genressourcer

Formål:

Projektets formål er at sikre bevaringen af udvalgte værdifulde kloner af dansk almindelig blåbær (*Vaccinium myrtillus*) og etablere plantemateriale og videngrundlag for en fremtidig bevidst anvendelse af genressourcerne. Projektet identificerer og indsamler bær og plantemateriale af udvalgte værdifulde kloner fra en række lokaliteter i Danmark. Klonerne opformerer vegetativt ved in vitro metoder, og udplantes i genbevaringsbeplantninger ved DJF Årslev og i Statsskovsregi i Vestjylland på sur hedejord. Beplantningerne vil blive anvendt til afprøvning af klonernes egenskaber og samtidig fungere som CSO frøkilder (clonal seed orchards), hvor der kan høstes frø med forbedrede genetiske egenskaber til etablering af nye blåbærbevoksninger. Under indsamlingen beskrives de enkelte habitater. Kloners egenskaber karakteriseres i forhold til in vitro formeringssucces, vækstkraft og bærstørrelse. Herudover analyseres bær fra udvalgte kloner for indhold af sukker, syre og anthocyaniner. Variationen mellem og indenfor lokaliteterne beskrives. Habitatbeskrivelserne stilles til rådighed for relevante institutioner til brug omkring in situ bevaring af blåbær. Med henblik på at fremme anvendelsen af genressourcerne gennemføres en idécamp med focus på nye anvendelsesmuligheder i fødevarer, convenience produkter, plantemedicin mm. Der gennemføres ligeledes en indledende demonstration af muligheden for etablering af blåbærarealer ved direkte såningskultur efter frøhøst på udvalgte lokaliteter. Præsentation af opnåede resultater vil ske i samarbejde med andre tilsvarende projekter, ligesom potentialet i produktion af danske blåbær vil blive efterfulgt med direkte kontakt til relevante virksomheder, bl.a. udfra ideer fra idé-campen.

Projektperiode: 1/5 2009 – 31/12 2011

Projektet er finansieret af: Fødevarerministeriets program for Demonstration og bevaring og bæredygtig udnyttelse af plantegenetiske ressourcer for jordbrug og fødevarer

Kontakt.

Seniorforsker Martin Jensen, tlf: 8715 8331, mobil: 40594286, Email: Martin.Jensen@agrsci.dk

Institut for Fødevarer, Aarhus Universitet, Kirstinebjergvej 10, 5792 Årslev

Underside 2

Indhold

Projektet vil

1. Identificere de bedste kloner fra hele landet, og beskrive regionale variationer.
2. Etablere to genbevaringsbeplantninger, som samtidig fungerer som en afprøvning og en kilde til forbedret frø af blåbær i fremtiden.

3. Karakterisere planteegenskaber (formering, vækst, sundhed, miljøvenlig dyrkning) og bærkvalitet (bærestørrelse, sukker, syre, anthocyaniner) og variation i udvalgte kloner af almindelig blåbær. Dette gennemføres med henblik på at kvalificere videre arbejde og udpege de mest interessante kloner for fremtidig øget dyrkning og anvendelse af almindelig blåbær.
4. Aktivere danske genressourcer af almindelig blåbær, ved at udvikle ideer til ny anvendelse af blåbær og demonstrere disse for interessenter og ved at demonstrere hvordan man igennem direkte såning af frø kan etablere nye blåbærarealer med den forbedrede genetik fra projektet.

Forventet udbytte af projektet

Det forventes at projektet vil tilvejebringe et godt overblik over danske almindelige blåbær genressourcer og under hvilke økologiske betingelser blåbærdyrkning giver bedst resultat. Der vil være etableret et større antal kloner af udvalgt plantemateriale, og formeringsmetoder vil være beskrevet, hvilket vil sikre tilgængelighed af de bedste blåbær genressourcer og plantemateriale for fremtidig videre-udvikling af blåbærdyrkning i Danmark. Projektet giver således basis for en videre udvikling af en fremtidig kommerciel produktion af almindelige blåbær i Danmark, som projektansøgeren vil arbejde for. Her vil den gennemførte Idecamp være et vigtigt redskab. Kendskab til variation i kvalitet og udbytte af bærrerne vil kunne udpege de potentielt mest optimale kloner til produktion og evt. bane vejen for lokale særlige bærkvaliteter til specialprodukter. Ideer til ny anvendelse af almindelig blåbær vil sætte fokus på fremtidig videreudvikling af produktion og idekatalog til videre produktudvikling af fødevarer og convenience produkter med blåbær. Demonstrationsareal med direkte såning vil vise indledende om denne teknik kan anvendes til at etablere nye blåbærarealer.

De to genbevaringsplantninger vil derfor have flere funktioner,

1. Bevaring af den bedste danske genetik,
2. Give mulighed for sammenlignende afprøvning af udbytte og kvalitet i fremtiden på to lokaliteter (primært efter projektets udløb) og
3. fungere som frøkilde (clonal seed orchard) der kan levere frø af bedste danske genetiske kvalitet. Dette frø vil kunne anvendes til forbedring af blåbærudbytte i skove og hedearealer eller til etablering af egentlige bærproduktioner, enten til nicheproduktion eller industriel bærproduktion i fremtiden.

Projektets målgruppe er bæravlere og nicheproducenter, producenter af fødevarer og convenience produkter herunder saftindustrien, catering og restauranter, ejere af næringsfattige og sure jordarealer i udkantsområder, herunder især i Nord- og Vestjylland, planteproducenter - planteskoler, frøhandlere samt firmaer, der arbejder med 'ecological engineering'.